

Διάγραμμα Μαθήματος

Κωδικός Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Πιστωτικές Μονάδες ECTS
EDU-660	Θεωρία, Πρακτική και Αξιολόγηση Διδασκαλίας: Επιστημολογική Βάση και Ερευνητικές Προσεγγίσεις	10
Προαπαιτούμενα	Τμήμα	Εξάμηνο
Κανένα	Παιδαγωγικών Σπουδών	Χειμερινό/Εαρινό
Κατηγορία Μαθήματος	Γνωστικό Πεδίο	Γλώσσα Διδασκαλίας
Υποχρεωτικό	Θεωρία, Πρακτική και Αξιολόγηση Διδασκαλίας	Ελληνικά
Επίπεδο Σπουδών	Διδάσκων	Έτος Σπουδών
3 ^{ος} Κύκλος	Δρ Γιάννης Σαλβαράς	1 ^ο
Τρόπος Διδασκαλίας	Πρακτική Άσκηση	Συναπαιτούμενα
Προσωπική Επικοινωνία	N/A	Κανένα

Στόχοι Μαθήματος:

Οι βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι:

A. Επιστημολογική βάση

Οριοθετούνται:

- Η θεωρία της διδασκαλίας, ως νοητική κατασκευή ενός συνόλου παραδοχών/αντιλήψεων που αφορούν τη φύση της γνώσης, τη μάθηση, τη διδακτική εργασία, την οργάνωση της σχολικής γνώσης, την επικοινωνία, την απόδοση των μαθητών, τη χρήση των λειτουργιών της αξιολόγησης, την αιτία του λάθους των μαθητών και την αντιμετώπιση κ.λπ. Οι διατομικές μορφές έκφρασης των παραπάνω παραδοχών διαμορφώνουν τις θεωρίες/μοντέλα διδασκαλίας. Κάθε θεωρία διδασκαλίας διερευνάται στα επίπεδα: επιστημολογικό, διδακτικών αρχών, διδακτικού σχεδιασμού και διδακτικής πράξης,
- Η πρακτική της διδασκαλίας, ως μεθόδευση ενός συνόλου στρατηγικών διδασκαλίας που διαφοροποιούνται στην επιδίωξη, στο είδος των διδακτικών ενεργειών και μαθητικών δραστηριοτήτων, στη διάρθρωσή τους, στις συνθήκες υλοποίησης και τα κριτήρια ελέγχου ποιότητας. Αναλύεται το φάσμα των στρατηγικών διδασκαλίας ως έκφραση των θεωριών διδασκαλίας και με κριτήριο τη συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων του εκπαιδευτικού και των μαθητών, Διερευνώνται τα ειδολογικά γνωρίσματα των στρατηγικών διδασκαλίας.
- Η αξιολόγηση της διδασκαλίας, ως συστηματική διαδικασία συλλογής πληροφοριών, που αποσκοπεί στον έλεγχο της διδασκαλίας, στον προσδιορισμό προβλημάτων και τη λήψη αποφάσεων για τη βελτίωσή της. Αναλύονται οι διαστάσεις του χαρακτήρα της:

διαγνωστικός (εστιάζεται στη λειτουργία των συνθηκών διδασκαλίας) και επικυρωτικός (εστιάζεται στον έλεγχο του «τι έμαθαν» οι μαθητές σε σχέση με τους στόχους τους προγράμματος σπουδών). Παρουσιάζονται τα μέσα συλλογής, κωδικοποίησης και επεξεργασίας πληροφοριών: κλείδες παρατήρησης, κλίμακες απόδοσης, τεστ, πρωτόκολλα αξιολόγησης, γνωστικοί και νοητικοί χάρτες, χάρτες κριτικής σκέψης, ερωτηματολόγια κ.λπ.

B. Ερευνητικές προσεγγίσεις

Οριοθετούνται τα τρία επιστημολογικά παραδείγματα: το θετικιστικό (σχέσεις αιτίων-διλημμάτων). Αναλύονται οι ερευνητικές προσεγγίσεις ελέγχου ποιότητας: της ανθρωποπλαστικής αποτελεσματικότητας, της ποιότητας του τελικού αποτελέσματος και της ικανοποίησης των προσδοκιών και των αναγκών των μαθητών.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

1. Να εμβαθύνουν στο διδακτικό γίνεσθαι (μοντέλα και στρατηγικές διδασκαλίας).
2. Να αναπτύξουν ένα φάσμα σχεδίων διδασκαλίας (προγραμματισμός, διεξαγωγή, αξιολόγηση) και να αναδείξουν τα ειδολογικά γνωρίσματά τους.
3. Να μελετήσουν διδακτικές έρευνες που εκπονήθηκαν με διαφορετική μεθοδολογική προσέγγιση: την αναλυτικό-εμπειρική, την ερμηνευτική, τη διαλεκτική και να σχολιάσουν τα ευρήματά τους.
4. Να εκπονήσουν σχέδια διδακτικής έρευνας ελέγχου-ποιότητας της διδασκαλίας με βάση τις ερευνητικές προσεγγίσεις: της ανθρωποπλαστικής αποτελεσματικότητας, ποιότητας τελικού αποτελέσματος και ικανοποίησης των προσδοκιών και των αναγκών των μαθητών.

Περιεχόμενο Μαθήματος:

- Οριοθέτηση της θεωρίας, της πρακτικής και της Αξιολόγησης της Διδασκαλίας.
- Κατασκευή φάσματος μοντέλων και στρατηγικών διδασκαλίας: του συμπεριφορισμού, του νεοσυμπεριφορισμού, του γνωστικισμού και του επαναδομισμού.
- Ανάπτυξη φάσματος σχεδίων διδασκαλίας. Ανάδειξη των ειδολογικών γνωρισμάτων τους.
- Μεθοδολογία διδακτικής έρευνας: επιστημολογικά παραδείγματα, ερευνητικά σχήματα, θεματολογία, ερευνητικά εργαλεία κ.λπ.
- Εκπόνηση σχεδίων διδακτικής έρευνας ελέγχου ποιότητας της διδασκαλίας (ανθρωποπλαστική, αποτελεσματικότητα, ποιότητα τελικού αποτελέσματος, ικανοποίηση των προσδοκιών και των αναγκών του «πελάτη»).

Μαθησιακές Δραστηριότητες και Διδακτικές Μέθοδοι:

Διάλεξη, Παρακολούθηση μαθημάτων, Βιωματικά εργαστήρια, Διαδικτυακή συζήτηση, Ατομική καθοδήγηση, Ανάλυση μελετών περίπτωσης, Ανάλυση βιντεοσκοπημένων μαθημάτων, Παρουσιάσεις φοιτητών.

Μέθοδοι Αξιολόγησης:

Διδακτική ανάλυση στα επίπεδα: επιστημολογικό, διδακτικών αρχών, διδακτικού σχεδιασμού και διδακτικής πράξης, εκπόνηση σχεδίων διδασκαλίας, εκπόνηση σχεδίων έρευνας και αξιολόγησης της διδασκαλίας, εκπόνηση ερευνητικών εργαλείων έρευνας και αξιολόγησης ελέγχου ποιότητας της διδασκαλίας.

Βιβλιογραφία:

- Bruner J.S., (1996). *The culture of education*, Harvard University Press.
- Eisner W. E., (1998). *The enlightened eye: Qualitative inquiry and the enhancement of educational practice*, Merrill.
- Eisner W. E., (1998). *The kind of schools we need*, Heinemann.
- Elliott D.C., (2005). *Teaching on target: models, strategies and methods that work*, Corwin Press.
- Gange R.M., (1985). *The conditions of learning*, Holt, Rinehart and Winston Inc.
- Hargreaves A., (2003). *Teaching in the knowledge society*, Teachers College Press.
- Hirst P.H., & Peters R.S., (2011). *The logic of education*, RKP.
- Jacobsen, D. A., Eggen, P. & Kauchak, D. (2011). *Μέθοδοι Διδασκαλίας*, Αθήνα: Διάδραση.
- Johnson, P.E. (Ed.). Crowell T.Y., Joyce, B., Weil, M., & Calhoun, E., (2009). *Learning: Theory and practice. Models of teaching, 8th edition*, Pearson Education, Inc.
- Joyce, B., Weil, M., & Calhoun, E. (2009). *Διδακτική Μεθοδολογία*, Αθήνα: Έλλην.
- Kalantzis, M., & Cope, B. (2013). *Νέα μάθηση*, Αθήνα: Κριτική.
- Lang H.R., & Evans D.N., (2006). *Models, strategies and methods for effective teaching*, Allyn and Bacon.
- Lasley T.J., & Matczynski T.J., (2001). *Instructional models: strategies for teaching in a diverse society*, Wadsworth Publishing Company.

- Lefrancois G.R., & Ραφτόπουλος Α., (επιμ.), (2004). *Ψυχολογία της διδασκαλίας*, Εκδόσεις «ΕΛΛΗΝ» Γ. Παρίκος & ΣΙΑ.
- Popham, W.J., (1992). *Educational evaluation (3rd ed.)*. Englewood Cliffs, Prentice Hall.
- Stern D., & Huber G.L. (1997). *Active learning for students and teachers*, Peter Lang.
- Tomlinson C.A., Θεοφιλίδης Χρ., & Μαρτινίδου-Φορσιέ Δ., (μεταφρ.), (2003). *Διαφοροποίηση της εργασίας στην αίθουσα διδασκαλίας*, Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Θεοφιλίδης Χ., (2008). *Ρωγμές στο παγόβουνο της παραδοσιακής διδασκαλίας*, Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Κουτσελίνη Μ., (2001). *Ανάπτυξη προγραμμάτων: θεωρία, έρευνα, πράξη*, Λευκωσία.
- Ματσαγγούρας Η., (2007). *Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας: Στρατηγικές διδασκαλίας, Τόμος Α & Β*, Gutenberg.
- Σαλβαράς Γ., & Σαλβαρά Μ., (2007). *Μοντέλα και στρατηγικές διδασκαλίας*, Ατραπός.
- Σαλβαράς Γ., & Σαλβαρά Μ., (2009). *Διδακτικός σχεδιασμός*, Ατραπός.
- Σαλβαράς, Γ. (2013). *Αξιολόγηση Προγραμμάτων*, Αθήνα: Γρηγόρη.
- Σαλβαράς, Γ. (2013). *Μεντορική*, Αθήνα: Γρηγόρη.
- Σαλβαράς, Γ. (2020). *Παρατήρηση και Αξιολόγηση Διδασκαλίας*, Αθήνα: Γρηγόρη.
- Τριλιανός Θ., (2004). *Μεθοδολογία της σύγχρονης διδασκαλίας, Τόμος Β.*, Αδελφοί Τολίδη.
- Pionera, M., Degeng, I. N. S., Widiati, U., & Setyosari, P. (2020). Instructional Methods and Self-Regulated Learning in Writing. *International Journal of Instruction*, 13(3), 43-60.
- Guerrero-Puerta, L.M. (2018). Pedagogical implications of the constructivist and behaviourist theories in the school environment. The school motivation and the teaching practice. *Publicaciones Didacticas*, 90,440-443.
- Buchs, C., Filippou, D., Pulfrey, C., & Volpé, Y. (2017). Challenges for cooperative learning implementation: reports from elementary school teachers. *Journal of education for teaching*, 43(3), 296-306
- Bozkurt, G. (2017). Social constructivism: Does it succeed in reconciling individual cognition with social teaching and learning practices in mathematics? *Journal of Education and Practice*, 8(3), 210-218.
- Millis, B.J. (2016). Using metacognition to promote learning. *IDEA Paper*, 63, 1-9.
- Darling-Hammond, L., Flook, L., Cook-Harvey, C., Barron, B. & David Osher (2020). Implications for educational practice of the science of learning and development. *Applied Developmental Science*, 24(2), 97-140.

Praetorius, AK., Klieme, E., Herbert, B. et al. (2018). Generic dimensions of teaching quality: The German framework of Three Basic Dimensions. *ZDM Mathematics Education* 50, 407–426.

Joyce, J., Gitomer D. & Iaconangelo, C. (2018). Classroom assignments as measures of teaching quality. *Learning and Instruction*, 54, 48-61.

Gorea J., Lloyd, A., Smith et al. (2017). Effects of professional development on the quality of teaching: Results from a randomised controlled trial of Quality Teaching Rounds. *Teaching and Teacher Education*, 68, 99-113.

Wagner, W., Göllner, R., Werth, S., Voss, T., Schmitz, B., & Trautwein, U. (2016). Student and teacher ratings of instructional quality: Consistency of ratings over time, agreement, and predictive power. *Journal of Educational Psychology*, 108(5), 705–721.

Taut, S., & Rakoczy, K. (2016). Observing instructional quality in the context of school evaluation. *Learning and Instruction*, 46, 45–60.